

KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách

cyklus diskusí s kritickou reflexí současné české společnosti

listopad 2008 - listopad 2009

www.usvitvcechach.cz

Češi se musí naučit sebevědomí

muni.cz, 14. prosince 2009

autor: Martina Fojtů, foto: David Povolný

Jsme zakomplexovaní, neumíme pracovat v kolektivu a jako stát navenek vystupovat jednotně. Moc pochvalně se o Čechách na předposlední diskuzi z cyklu Kabinet Havel v Divadle Husa na provázku nemluvilo. Snad proto, že všichni tři hosté se díky svým zkušenostem se zahraničím umějí na Česko dívat s odstupem.

O české roli v Evropě a ve světě diskutoval Don Sparling, jenž se narodil v Kanadě, ale od roku 1969 žije v České republice a na Masarykově univerzitě přednáší kanadská studia a literaturu. V divadelním salonku se potkal s novinářkou Petrou Procházkovou, která strávila řadu let informováním o válečných konfliktech a dlouho žila v Rusku, Afghánistánu a Čechensku, a Igorem Blaževičem, novinářem a lidskoprávním aktivistou, jenž pochází z Bosny a Hercegoviny. Ten u nás žije a pracuje od roku 1991 a pořádá filmový festival o lidských právech Jeden svět.

Když se Sparling v roce 1969 přistěhoval do Československa, neprožíval žádný kulturní šok, protože už v něm předtím určitou dobu pobýval. O zemi, kde zůstává dodnes, měl určité povědomí, ale s jeho rozšířením mu třeba kanadská média nepomohla. „Jistě, srpnová okupace z roku 1968 byla každý den i v kanadské televizi. Ale jinak se o vaši zemi příliš nereflektovalo. Kolik lidí na celé Zemi ví něco o Československu nebo Česku? Je to malá země jako Dánsko, a kolik Češi vědí o něm? Houby,“ přiblížil náhled světa na stát uprostřed Evropy Sparling.

Českému národnímu sebevědomí nepomohla ani Procházková. Vzala si Afghánce, a když se v manželově rodině mluví o jejím rodišti, pak vždy jako o Československu. „Nějaké Česko, to oni neberou. Trvají na Československu, které mají spojené s Baťou, čepelkami na holení, vzduchovkami na ptáky a pumpami sigma, které jsme tam hlavně dřív vyváželi,“ popisovala novinářka.

To Igor Blaževič Čechy alespoň trochu pochválil za to, jak jej mezi sebe přijali. „Ale na druhou stranu já jsem bílý, vzdělaný a měšťák. Kdybych byl třeba černý, chová se česká společnost jinak,“ byl přesvědčený ředitel festivalu Jeden svět. V souvislosti s přijetím v cizí zemi si Petra Procházková vzpomněla, jak se postupně měnil přístup Rusů k Čechům. „Nechápali naši něžnost revoluce, ta jim není vlastní a 90. léta byla plná rozporů mezi námi,“ líčila novinářka. Češi se chystali na vstup do NATO a ona všude cítila, jak to Rusy uráží a berou to jako zradu. „Vníмали to tak, že zrazujeme dlouholeté bratrství. Zvlášť v době, kdy za sebou měli všechny demokratické reformy a mohli jsme být zase spolu. A namísto toho lezeme na Západ, kde nám přece nikdo nebude rozumět.“ Dnes podle ní pro Rusy nic neznamenáme, jsme jen země, přes kterou teče jejich plyn. „Stejně jako většinou malých zemí námi Rusové maličko pohrdají. A my se navíc ještě ztrapňujeme tím, jak vůči nim vystupujeme nejednotně. Jeden politik Rusko kritizuje a druhý tam jede a plazí se za Putinem,“ nebrala si servítky Procházková.

Když se mluvilo o vlastnostech Čechů, padaly přívlastky jako opatrní a málo sebevědomí. Ten druhý se přitom projevuje i v tom, že se neustále ptáme, jací jsme a co můžeme dát světu. Češi se pořád snaží dokazovat, že jako národ mají důvod existovat. Přitom, když si vezmete české země v roce 1000 a 2009, tak pořád jste tady! V Evropě snad není stabilnějšího území. Proč pořád ten strach?“ apeloval na Čechy Sparling a Blaževič souhlasně přikyvoval: „Před Čechy stojí velký úkol naučit se národnímu sebevědomí.“

Co nám má v tomto učení pomoci? Podle Dona Sparlinga to, že se budeme otvírat světu a učit se od jiných: „Vždy jste byli neúspěšnější, když jste přejímali vlivy jiných zemí. Česká genialita spočívá v tom, že jste schopni věci přijmout a přetvořit je. Všechno geniální, co máte, jako pivo i české baroko, jste někde posbírali a vylepšili.“

odkaz:

<http://info.muni.cz/index.php>